

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér.

BARS

POLITIKAI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként . . . 4 fillér
 Nyilttéri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetőik és a velünk
 összeköttetésben levő hird. irodák
 árengedményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐMUNKATÁRS: DR. KERSÉK JÁNOS.

A hirdetőseket, előfizetőseket s a reklamációkat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA

A magyar nemzeti bank igazságai.

(K.) Az osztrák centralista törekvések most is épúgy az önálló magyar bank ellen tömörülnek, mint hónapokkal ezelőtt, amidőn fenyegetéseiket világgá kürtölték, amikor a függetlenségi párt határozott állásfoglalása következtében a bankkérdés a megoldandó sürgős problémák legelejére került. A pénzügyi kapacitások leadott szakvéleményei abban csúcsosodtak ki, hogy nemcsak hogy lehetséges az önálló magyar nemzeti bank létesítése, de ez Magyarországra nézve felette szükséges, ha azt akarjuk, hogy az őstermelés mellett az ipari produktív munka is fejlődjék. Kétségtelen az az igazság, hogy a közös bank az osztrák érdekeket s különösen az osztrák ipart szolgálja. Nem tudunk felmutatni egyetlen magyar gyárat sem, amely a közös bank támogatása mellett létesült volna.

Ennélfogva a magyar nemzet minden aspirációja most az önálló magyar bank megteremtésére irányul s örömmel veszi tudomásul mindenki, hogy ennek az eszmének hívei egyre jobban szaporodnak. Bánffy Dezső báró legutóbbi szegedi beszámolójában az önálló bank határozott hívének vallja magát. — Természetes, hogy az új harcok felvonulása az osztrákot annál nagyobb ellenállásra készíti. Csakhogy a mi részünkről is annál nagyobb erővel döngetik a megcsontosodott s elavult osztrák politika rozoga falait.

Legutóbb egy kis sárga füzet jelent meg dr. Farkasházi Zsigmond orsz. képviselő tollából. *Egyszerű igazságok a magyar nemzeti bank dolgában* cím alatt, amelyet dr. Hertzka Tivadar előadásai nyomán írt.

Hertzka Tivadarának, a világhírű szaktudósnak, véleménye is, hogy az önálló magyar jegybank felállítása elengedhetlen sürgős szükség, amelynek semmi néven nevezendő közzgazdasági, vagy pénzügyi, politikai akadály nem lehet, az hátránnyal, bajjal vagy kárral nem járhat és semmi néven nevezendő áldozatot nem követel. Hertzka Tivadart tekintélyénél fogva elfogultsággal vádolni nem lehet, amidőn az osztrák politikuskok által felállított akadályokat egyenként bonckés alá veszi s kimutatja, hogy azok nevezetesen, gyermekes mumusok, amelyekkel már a legegyszerűbb parasztgazdát sem lehet többé megijeszteni.

Farkasházi ennek nyomán érdekesen fejtegeti, hogy a bankkérdésnek semmiféle közjogi jelentősége nincs, mivel Magyarország független állam s pénzügyi tekintetben is törvények biztosítják függetlenségét. *A közös bank egyezményen alapszik. S ki veszi rossz néven tőlünk, ha szerződni többé nem akarunk a másik féllel, aki minden előnyt a közösségi viszonyból a maga részére használta ki? És ennél fogva, tekintve azt, hogy a közös bank csak osztrák érdekeket szolgál, ez a bank csak névleg volt közös, mert valóban osztrák bank, amely nálunk csak anynyiban s akkor működött, mikor magyar területen osztrák érdekek ápolásáról és védelméről volt szó:* nem lehet egyetlen magyar embernek sem a bankközösség további fenntartását védelmezni.

Hát ki az, aki még ma is azt mondja, hogy a közös bank jóakarónk. Dacára annak, hogy anyagi ereje vereszen az angol bankéval, mivel kétszerannyi aranya van, mint az angol banknak, mégis amahhoz képest elenyésző, csekély mértékben szolgálja a két állam hitelgényeit s nem úgy, mint az angol bank, a közforgalom ellátására, de inkább a dividenza emelésére fordítja erejét.

Bebizonyítható, hogy a valutarendezés befejezését a közös bank hátráltatja, mivel meghüsitja a készfizetések megkezdését s mert a törvény nem kötelezi, hogy a bankjegyekért aranyat, vagy aranyváltókat adjon, külföldön a mi kereskedelmi váltóinkat csak nehezen lehet elhelyezni. És sajnos, be kell ismernünk, hogy a mai állapotok mellett a közös bank él is azzal a jogával, hogy a bankóért nem ad aranyat.

A részvényeseknek természetesen ez az állapot jobb s innen érhető, hogy azon szakértők állásfoglalása, kik egyuttal részvényesek is, milyen érdektelen lehetett.

A bank szétválasztásának kérdésében az osztrák perfidia az uralkodó akaratára hivatkozik. Ámde, ha látjuk azt, hogy a bankküzdelem a monarchia hitelének igen sokat árt s hogy az osztrák kormány a járadék-papírokat elhelyezni nem tudja, mivel az állampapírok árfolyama egyre esik, akkor konstatálnunk kell azt is, hogy hitelünk megromlásának oka nem a magyar részről folytatott mozgalom, hanem az osztrák részről a közösség fenntartása érdekében kifejtett akció, mivel a bankközösség érdekében oly tévtanokat terjesztenek, amelyet kü-

földön nevetve, ironikus mosollyal fogadnak.

Az önálló bank ellenségei akadályként felemlítik a magyar nép szegénységét, a magyar föld megterheltségét. Ámde ugyanezt az érvet a többi külföldi bankok ellen is fel lehetett volna hozni, mert ez a baj mindenütt megvan és s:m az olasz, sem a román, sem a török vagy bolgár bank működése ellen ez az érv gátal nem szolgált. Sőt tekintve azt, hogy Magyarország mindig pontos fizető volt s hogy mindig másnak kellett fizetnie csak helyes és célszerű lesz, ha önmagának fog fizetni és jövedelme nem fogja többé gyarapítani a közös, de valójában osztrák bank készletét.

Épúgy a mesék országába tartozik az aranykiözönlés réme, amikor a statisztika bizonyítja, hogy a monarchiába a legutolsó 15 év alatt 600 millió korona, az elmúlt nyomorúságos esztendőben egymagában 126 millió korona értékű arany jött be.

Az önálló magyar bank szakemberek számítása szerint 400 millióval több hitelt nyújthat a magyar közzgazdasági életnek, mint a közös bank nyújtott, minélfogva a magyar pénzügyi piac a kamatláb kisebb lesz, ami nagyban elő fogja mozdítani a hitelviszonyok konszolidálását. Ennélfogva a magyar gazdáknak és iparosoknak létérdeke az önálló bank felállítása.

Az önálló bank felállítása a valutarendezés befejezésének egyetlen útja. Sok és nagy érdekünk fűződik az önálló bank felállításához, mert állami önállóságunknak ez lesz egyik alapköve. S még nem volt bank, mely oly szerencsés körülmények között alakulhatott volna, mint a nemzeti bank a jelen pillanatban, amidőn a bankintézet tőkéjének legnagyobb része magyar aláírásokkal biztosítható.

Farkasházi ezzel a művével jó szolgálatot tett a magyar nemzeti bank eszméjének s bizonyára, sok és jól csoportosított érveivel mindenütt nagy hatást ér el. Ő is arra a konklúzióra jut, amit Hertzka fejtegetett, hogy a szomszéd nem is annyira a magyar banktól fél, mint inkább, hogy elveszti lába alól Magyarországot, amely eddig mindig oly kiapadhatatlan forrása volt az ő jövedelmének s attól, hogy Magyarország az önálló bank segítségével, közzgazdasági tekintetben csakugyan végleg emancipálja magát az ő érdekköréből.

A városok háztartásának rendezése.

I.

„A r. t. városok polgármestereinek országos egyesülete” és a „Magyar városok országos kongresszusa” folyó május hó 20—22 napjain tartja Budapestén gyűléseit, melyen a városok háztartásának rendezéséről tanácskoznak és arra vonatkozólag fognak megfelelő határozatok hozatni.

Azon tanácskozásokon Budapest székesfőváros, Fiume, 25 th. joggal bíró és 109 rendezett tanácsú város kiküldöttei fognak résztvenni. Léva r. t. város képviselőjében a polgármester és a főjegyző fog ott megjelenni.

A városok háztartásának rendezéséről Lukács Ödön, Nagyvárad th. város tanácsnoka készített nagy szorgalomra való határozati javaslatot, az adatokat feltáró statisztikai kimutatást és nagyértékű tanulmányt.

Ebből ismertetjük az alábbi kivonatos részeket.

A th. városok összes jövedelmező vagyona: 366.953.259 K; nem jövedelmező vagyona 118229231 K; összesen 485182490 K. Tartozásai: 166.936.314 K. Tiszta vagyon: 318.246.176 K.

A r. t. városok összes jövedelmező vagyona: 260.836.965 K; nem jövedelmező vagyona: 57.741.601 K; összesen: 318.587.566 K. Tartozásai: 109.743.665 K. Tiszta vagyon: 208.834.901 K.

Budapest összes jövedelmező vagyona: 170.128.642 K; nem jövedelmező vagyona: 187.126.223 K; összesen: 357.254.865 K. Tiszta vagyon: 206.115.665 K.

Mindezen adatok az 1907. évi zárszámadások alapján lettek összeállítva.

Az összes th. városok háztartásainak évi kiadása: 40.523.302 K. A r. t. városoké: 31.150.967 K. Budapesté: 41.616.013 K. Összesen: 113.290.282 K.

A városi közigazgatás személyi és dologi kiadásai:

a r. t. városokban: 11.988.338 K; th. városokban: 13.862.571 K; Budapestén: 18.393.391 K; összesen: 44.245.300 K.

Ezen költségek a r. t. városok évi kiadásainak 38.480/0-át, a th. városok kiadásainak 34.210/0-át és Budapest kiadásainak 44.190/0-át vonják el a városi háztartásból.

Az 1907. évben a városi lakosok által fizetett állami és községi pótdadók mennyisége:

1. Rt. városokban: állami adó: 22.047.936 K; községi pótdadó: 7.214.924 K.

2. Th. városokban: állami adó: 22.570.716 K; községi pótdadó: 8.605.319 K.

Az állami teendők ellátása, — melyeket az állam a saját közegeivel a maga költségén lenne köteles teljesíteni, de amelyeket igazságtalannul a városok vállaira rakott s amelyek ellátásáért a városok egyetlen fillér kárpótlást sem kapnak az államkincstártól, — az összes magyar városoknak évenként 38.255.366 korona készpénzébe kerül; ezen összegből évenként 10.847.229 korona nehezedik a r. t. városok házi-pénztárára; ezen kiadási összeggel szemben a r. t. városoknak 5.927.099 K bevétele van; tehát az állam által okozott évi károsodásuk mégis 4.920.200 korona összeget tesz ki.

Az 1907. évi zárszámadások szerint a magyar városok bevételei az alábbi végösszegekkel vannak kimutatva:

1. Rt. városokban: 31.552.237 K. 2. Th. városokban: 39.424.852 K. 3. Budapestén: 42.532.586 K. Összes bevétel: 113.709.765 K.

A magyar nemzetnek 190/0-a városokban él, — ezek az évi 234 millió állami egyenes adó 340/0-át viselik, mint terhet, vagyis összesen 80.136.942 koronát; ebből a városi lakosokra fejenként évi átlagképen esik:

R. t. városokban: 16 K 55 f. Th. városokban: 21 K 10 f. Budapestén 45 K 86 f.

A városi polgárt azonban az állami adó mellett a városi adóteher is hasonló súlyal nyomja.

A városi pótdadók összegei 1908. évben: a.) r. t. városokban: 8.186.354 K; b.) th. városokban: 8.229.158 K; c.) Budapestén: 11.272.584 K; összesen 27.188.096 K.

A városok megterhelhetőségének az állami adó utáni százalékos aránya:

R. t. városokban: 50.780/0. Th. városokban: 48.590/0. Budapestén: 330/0.

A városi pótdadó átlaga az utóbbi két évtized alatt az állami-adó következő százalékaig emelkedett:

	1890-ben.	1899-ben.	1908-ban
R. t. városokban	250/0	350/0	50.780/0
Th. „ „	380/0	480/0	48.590/0
Budapestén	250/0	250/0	330/0

A városokra nehezűd költségek tehát gyorsabb tempóban növekednek, mint az állami terhek.

Ennek legfőbb oka az, hogy úgy az állami törvényhozás, mint a miniszteri rendeletek mindig több és több terhet raknak a városok vállaira s az állami teendők legnagyobb részét a városok által végeztetik el — ingyen; azonfelül pedig a városok jövedelmének egy jó részét is az államkincstár a maga részére foglalta le. Van olyan néhány szerencsés és nagy vagyonu város, ahol még nem ismerik a pótdadót, ezek a következők: Breznóbánya, Dobsina, Göllöcbánya, Igó, Jolsva, Nagyrőce, Szászváros, Körmőcbánya, Leibic, Ó-Lukló, Szepesbela, Szepeleslazi, Vizakna és Magyar-Kanizsa. — A többi város 1—100/0-áig viseli a pótdadót. — Tíz városban 100/0-nál is magasabb a pótdadó, — ezek: Szolnok, Szekszárd, Nyitra, Makó, Gyula, Gyöngyös, Fehértemplom, Érsekújvár, Esztergom, Eger. — Csikszereza r. t. városban azonban kétségbeesztő állapotok lehetnek, mert ott a pótdadó 392%.

Bódogh Lajos,
polgármester.

Folyt. köv.

Különfélék.

— **A püspök fogadtatása.** 14.-én d. u. érkezett dr. Koh. Médard, püspök, Nagysallóba. A hatóság részéről Bercehely Miklós, tb. főszolgabíró, fogadta Csátán, ahova eléje utazott. — 15.-én Nagysallóban, 16.-án B.-Endréden, 17.-én és 18.-án Lékéren lesz bérálás. A püspököt a községi előjáróságok a községbe való megérkezése alkalmával ünnepélyesen fogadják.

— **A lévai k. r. főgimnázium VIII. osztályában** a heten fejeztek be az osztályvizsgálatokat. A 14 tanuló közül 18 jelentkezett érettségi vizsgálatra. Az írásbeli érettségi vizsgák hétfőn, kedden és szerdán, május 17—19. napjain lesznek, míg a szóbeli vizsgálatok június 25. és 26.-án fognak megtartani.

— **A lévai tanítóképző intézet tornaversenye.** A nevezet inteztet minden évben az intezeti udvaron házi tornaversenyt rendezett, mivel az intézet növendékeinek szegényes anyagi viszonyai már 10 év óta nem engedték meg, hogy országos vagy legalább kerületi versenyeken résztvehessenek. Az így megtartott versenyeken az udvar, úgy a versenyek kereteinek lebonyolítása, valamint a közönség részvétele miatt mindig szűknek bizonyult. Tekintettel e

T Á R C A.

Egy korán elhunyt embertársunk emlékének.*)

(Cajus.)

„Akit Isten szeret, azt magához veszi.” Gyakran hallottuk már e szavakat, midőn oly embernek kellett idő előtt megválni az élettől, akiről a világ nyelve soha rosszat nem mondott.

E gondolat támad most is bennünk, a gyászeset alkalmából, mely városunk egyik köztisztelőben álló családját nem rég érte és melynek tragédiája a város és vidéke társadalmának minden rétegét egyaránt megrendítette.

Egy embertársunknak kellett az élettől megválnia, aki joggal várhatta végzetétől, hogy a legmagasabb kort engedje megélnie, mely halandónak megadatott.

És korán hunyt el, férfikora derekán. Apró gyermekeket hagyott árván, szerető hitvesét özvegyül, öreg, özvegy édes anyját egyedül, támasz nélkül. Pedig annak a három aprós gnak még soká, igen soká lett volna szüksége a kenyérkereső, gondos atya hű vezetésére; ann k az özvegynek

*) Domján Lajos, orvostudor, nemeslelkű polgártársunk emlékének szentelve. — Szerk.

a férj szeretetteljes támaszára a ház és család körüli kötelesség teljesítésében; annak a gyöngye, öreg anyának a fiui szeretetre és gyöngédségre, mely meleg nap-sugárként némi derűt hozhatott volna hanyatló kora végső napjaira.

Örökségül mindnyájukra súlyos gondok terhét hagyta.

Pedig e gondok eloszlatása, terhük könnyebbé tétele volt kimért, józan élete egyik feladata. Ezért fáradozott a terhes körorvosi pályán, egészsége és élete kockázatával.

Amit az egyén fáradozása és küzdelme nem hozott volna meg neki, végre meghozta a törvényhozás bölcsessége és humanizmusa. De anyagi helyzetének törvénybiztosította javulását csak rövid ideig élvezhette. Reménye, hogy nemsokára a körorvosok nyugdíj-intézménye is életbe fog léptettetni, még nem teljesült és már is meg kellett válnia az élettől.

És miért?
E kérdésre a gyarló, véges emberi ész nem talál feleletet, csak a hit, a mélységes szilárd hit:

„Akit Isten szeret, azt magához veszi.”
Korán elhunyt embertársunkat a világ gonosz nyelve megkímélte, mert nem férhetett hozzá.

Meghiit, amolyan igazi, üszetlen, hű

barátja volt-e, nem tudom; de tudom, hogy ellensége, irigye nem volt, hogy mindenki kedvelte s ő maga nem gyűlölt senkit.

Nem akart ő soha a „nagyok” közül való lenni, akik sóvárogják a tömeg tapsát. Kötelességeit hiven teljesítette, s ami időt azok szabad rendelkezésére bocsátottak, azt otthonának, szeretteinek szentelte.

Igy nem jutott senkivel sem ádáz ellentétbe, nem keresztezte senki utját. Merszkeletes, józan életű volt. Tisztességéhez gyanu nem férhetett, becsületéhez nem tapadt mocok. Jó ember volt; hát hogyan szeretete volna őt Isten?

Rögen látott városunk oly temetést, mint amilyen az övé volt. Az általános, osztatlan részvét, mely koporsóját a temetőbe kísérte, az általános megdöbbenés, melybe varatlan, kora halála mindenkit ejtett, oly impozáns, oly megható volt, hogy büszke lehetett volna rá, ha valaha előre sejtette volna.

Mi ehhez képest a tömeg tapsa, ő ti kicsiny „nagyok!” akik lelketek árán nagyobbaknak akartok látszani, mint amilyenek vagytok?

Csak vanitas vanitatum; hiúságok hiúsága; füstgomoly, mely szétfoszlik, semmivé lesz.

„Akit Isten szeret, azt magához veszi.”

kényelmetlen állapotokra az idén e versenyek már a katonai lövőde melletti gyakorlótéren lesznek megtartva. A belépődíj mindenkinek tetszésére lett bízva, mely részint a versenyek költségeinek fedezésére, de különösen a növendékek torna-szükségleteinek fedezésére lesz fordítva, amely lehetővé tenné az intézetnek, hogy pár év múlva a kerületi versenyeken is résztvehessekenek. Tekintve a jótékony célt, továbbá azon körülményt, hogy a versenyek ez évben nagyobb keretben s impozánsabb módon lesznek megtartva, kérjük a közönséget támogassa azon ifjúságot nagy számban való megjelenésével, mely majdnem minden társadalmi szerepében ott van a melynek szereplését mindenkor a kiérdemelt elismerés és siker szokta koronázni. A verseny programjáról, idejéről, valamint a többi tudnivalókról a következő alkalomkor számolunk be.

— **Iskolalátogatás.** Báthy Gyula, grammatikai esperes-plebanos, tautelügyelő, csüörtökön látogatta meg a lévai román. kath. elemi fiúiskola egyes osztályait. A tapasztaltak felett a legnagyobb meglepedésének adott kifejezést.

— **Lelkészi beiktatás.** Czegléd Sándor, nagysallói ref. lelkész, ma egy hete iktatta be hivatalába a barsi ref. egyházmegye esperesének megbízásából Sándor Benő, bajkai lelkész egyházi és Konkoly Thege Sándor világi tanácsbírákból álló bizottság. Az ünnepélyes aktuson a pesti egyházmegyéből dr. Kovács István és Veress Jenő lelkészek vettek részt s üdvözöltek az új papt. Ez alkalomból a templomot szüfőfőleg megtöltötte a díszes közönség. Sándor Benő szép beszéd kíséretében átnyújtotta a bírák az új lelkésznek, ki díszes megható imát, majd tartalmas, meleg szívvel valló beszédet mondott s végül áldásért könyörgött a Mindenhatóhoz a házára, Nagysalló községére s annak minden rangú és felekezeti polgárára. A szertartás után a parokián barátságos ebéd volt, melyen több szíves felköszöntő hangzott el.

— **Legmagasabb köszönet.** Varmegyénk tudos papja, Zelényk János dr. volt országgyűlési képviselő, lekeri plebanos, a legfelsőbb kitüntetés érte. Tudományos műveinek egyikét, „A gyógynövények hatása és használata” című, O felsége a családi hitbizományi könyvtárban elhelyeznő rendelte. A legkegyelmesebb leiratból, melyet varmegyénk főispánja hoz a kitüntetett tudománosa, közöljük a következőket: „Ó Császári és Apostoli királyi kegyelme és nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter urna. f. évi április hó 30.-án kelt 2291. szám alatt hoztam intézett leirata szerinti f. évi április hó 11.-én kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy Nagysallódnak legkegyelmesebb elfogadás vegt bemutatott „A gyógynövények hatása és használata” című műve a családi hitbizományi könyvtárban elhelyeztessek és hogy műve feljajlásáért a legmagasabb köszönet tudtul adassék.”

— **Gazdasági cseléd jutalmazása.** A főud. miniszter Tóth Mihály, zselici uradalmi juhászgazdát, aki 43 év óta áll a sz. uradalom szolgálatában, 50 korona pénzjutalomban részesítette és elismerő oklevellet tüntette ki. Az ünnepélyes átadást gróf Coudenhove Kúró es neje tartulajdonosok, Taubinger Agoston, Lutz Sándor romszédirtokosok, az egész tisztikar, cselédség és a nagyszámban megjelent lakosság előtt Bercelly Miklós, tb. főtisztigazdát, f. hó 11.-én d. u. 3 órakor eszközölte. Az ünnepséget lakoma és tánc zárta be.

— **Gyászhir.** A halál mindig megrendítő. Szűkebb-tágabb körben kedélyt haborit, szívüket sebez, könnyeket fakaszt. Dr. Domján Lajosnak, a tehetséges körvornak, a megfélemlészerű halála mindnyájunkat lejutott. Nemcsak a gyógyszerelő özevgy, az árván maradt serdületlen gyermekek, az özvegy édes anyja és a rokonság gyászja ez, hanem minden gondokozó ember. Javakorú férfi ú, abstíniens nő ú, erős szervezete orvos hívtelen betegségbe esik. Városunk tudos orvosai mag. városi egyetemi tanárt is

hozatnak ismereteiknek, gyakorlatuknak a támogatására. Amit az emberi ész, tudás, szab. értelem művelhet, mindent elkövetnek, hogy megmentsék a drága életet. A ka. az. r. ófát elh. ritani nem sikerült. A jó le. ü. embert kedden eltemették. Az eltemett apai, hitvei és gyermeki szeretet érzelmei mélységes bánatot, ezernyi fájdalomat hagytak maguk után. A gyógyszerelő család vigasztalására legyen városunk osztatlan részvéte. Szeretetőnk száritsa fel könnyeiket, rokonsz. ér. ünk hegessza be a sajtó s. b. ket. A mélyen sulytott családot a következő gy. z. je. lentést kaptuk: Magunk és családunk tagjai, úgy a rokonság részéről fájdalomtól megtörve jelentjük, hogy szentgyörgyvi dr. Domján L. jos körvorn, a legjobb férj és apa, a legodaadobb gyermek, jó fő 1909. évi május hó 8.-án rövid szentvedés után életének 42., boldog házasságának 11. évében elhunyt. A megholdoguitat folyó hó 11.-én kedden delután 3 órakor helyezzük örök nyugalomra a lévai ref. temetőben. Léva, 1909. május 9. Áldás virsra! D. Domján Lajosné sz. Mácsai Vilma neje. öz. Domján Lőrincné sz. Pólya Erzsébet édesanyja.

— **A munkásházak.** Bódogh Lajos, polgármester és Belcsik Béla, városi mérnök, visszaérkeztek Zentáról, ahol a gazdasági munkásházak ügyet tanulmányozták. Zentán 400 munkásház épül egyszerre. A laottakról és hallottakról elragadtatással beszélnek a kiküldöttek. Ezek után remélhető, hogy a mi munkásházaink építése is hamarosan megkezdődik.

— **Kongregáció ünnepség** Mult vasárnap tartotta nyilvános bemutatkozását a helybeli tanítóképző román. kath. ifjúságának Mária-társulata a kath. körben nagy és díszes közönség előtt. Akik ott voltak, sokáig élvezettel emlékeznek vissza azokra a perckre, amelyeket előtűtöttek a művészes s főötte értékes zene s énekszámok és szavaltatok meghallgatása mellett. Sok szemben láttunk könnyeket csillogni, mikor Wendauer A. előadta a kuruc-időkre emlékeztető Zrínyi Ilona lakomáját hévvel s érzéssel. Grabeze zongorauigazi szakértelemmel kísérette; csak néhol nyomta el a zajos zene a szavaltó hangját. Szép színe zsesei és helyes felfogással adták elő a növendékek Erkel Bánk-Bánját és Bolini Romeo Juliját is. D. cseretert érdemei Bató Geza szavaltata, melybe életet tudott leh. In. Az énekkar vezetőjét is elismerés illeti ügyességeert. A szóó-énekesek, bár a kezdet nehezségeivel küzdöttek, enekbeli tudásról lettek bizonyosokat. A celli búcsú melodráma is meghalotta a közönséget. A nehéz zongora-részlet próbára tette a játzó erejét; de legtöbb helyen sikerrel közdött meg vele Pickelbauer E. A harmónium lágy hangja jó volt; a kötemény szelid, misztikus hangulata viszont nem felelt meg a szavaltó egyéniségnek, mely inkább a derűtebb hangulatok festésére alkalmas. Kovács J. hagedűszólója méltán ragadta zajos tapsra a közönséget, melynek jól esett a vallásos és hazafias érzelmeknek jly szép harmonikus összefoglalása. Kaveggia K. e. öök záróbeszéde úgy tartalmára, mint szép formájára és előadására nézve hatásos utfejezése volt a szépen sikerült ünnepségnek.

— **Halálozás.** Nagyon sok és súlyos az a veszteség, amely a Medveczky családot rövid időn belül érte. Harom hónap alatt két kedves halottat temettek el, s ma hantójjak el a harmadikat. Medveczky Kornél, nyugalmazott takarekpénz ári főkönyvelő pontesen vissza adta lelket Teremtőjének Besztercebányán. Még fel sem száradtak a könnyek, miket nőtestvérük koporsójánál hullattak, már is új fájdalomat sújtják az új gyászba borult családot. Az özvegyen maradt hitves s az árván maradt kedves leánya sokszorosán érzik az elhunyt hiányát. Eddig az állandó beteg gondozása szomorította őket, most a koporsóra hulló hantok tompa zaja keserüti szerető lelküket. Csak az isteni gondviselésbe vetett hitük, rokonságuk szeretete, s ismerőseik őszinte részvéte lesz képes irt adni sokszorosán sebezett, sajtó szívükre. A temetésre, mely ma d. u. megy végbe, felutaztak Beszterceba-

nyára a jó testvérek Medveczky Károly dr., városi orvos és Medveczky Sándor, gyógyszerész. Részvétük enyhítse a gyászoló mélységes fájdalomat!

— **Harminc éves szolgálat.** Ujváry Sándor, h. pénzügyigazgató, pénzügyi tanácsos, penteken ünnepelte közszolgálatának harmincadik évfordulóját. Hivatnoktársai es alkalmából szívélyos ovációt rendeztek a számára. Jó kívánataikkal mi is csatlakozunk az ünnepölthez.

— **A fagy.** A fagyos szentek ellen semmi panaszkod. Emberségesen viselték magukat. Szánalomra indultak a termelők iránt, akiknek a megelőző napok elég szomorúságot okoztak. Különösen a szőlőgazdák szenvedtek a fagy következtében nagy károkat. Egyes vidékeken 50-60% a kár. Na!unk igen szerényesen vette ki a dezamát. Egyes helyeken semmi nyoma a fagnak, más helyeken 1-30%-ot leszüretelt.

— **Kitüntetés.** Örömmel olvastuk a hivatalos lap utolsó számában a Lévai Négyelet faradhatatlan titkárnak a S. efanai-árvaház lelkének a jól megérdemelt kitüntetését. Samu búcsit az Isten nem áldotta meg gyermekekkel; de jósgos a yja felszáz árvának. A kitüntetés a munka elismerésének tekinjük. Ott van ő mindig, ahol legelőtebb a baj. Erre mutat újabb kísérlete is, az árvaházzal összekötöttségben felállított cseléd-otthona. Felhasznál minden utat-módot, nem sajnál semmi fáradságot, semmi anyagi áldozatot, hogy nemes ideák áldást hozó csejait szolgálja. Kívánjuk, hogy a lovag-kereszt ne a nyugalom mesgyéje legyen, amely sok-sok érdemes munkát, erényt hirdet; hanem egy újabb erőforras, hogy mindazok a hasznos tervek, áldás hozó művek, amelyeket még életprogramjában írtunk, melöb testet ötsenek! A hivatalos lap a következőkében értesít a kitüntetéséről: „Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésre Faragó Samunak, az „E. s. Magyar Általános Biztosító Társaság lévai főügynöksége vezetőjének, a közügyek terén szerzett érdemei elismeréséül, Ferencz József lovagkeresztjét adományozom. Budapest en, 1909. május 7.-en Ferencz József s. k. Zchy Aladar gróf s. k.”

— **Egyházi kinevezés.** nta Gábor, a dunántúli ref. egyházkerület püspöke, Tóth Lajos, nagysallói h. lelkész, a zolyomi ref. massiógyház lelkészeve neveste ki. Az új lelkész, aki Tóth Sándor polgártársunknak, a lévai ref. egyház gondnokának fia, ma tartja beköszöntő beszédét.

— **A Podluzsánka és Szikince-völgyi p. sz. sz. szövetség társulat 1909. évi május hó 22.-én delután 2 órakor a lévai városnagytérben tartja évi rendes közgyűléset. Targysorozat: 1.) Előki bejelentések. 2.) A közgyűlésen megjelent hozd és szavazati számok megállapítása. 3.) Igazgatói jelentés. 4.) Számvizsgáló bizottság jelentése, az 1908. évi zárazamadái. 5.) 1909. évi költségvetésről és munka program. 6.) A választmány újra választása. 7.) Pestu Hazai Első takarékpénztár ajánlatának elfogadása nevszerintű szavazással. 8.) Fuvar és napidíjak megállapítása az alkalmazottak és társulati tagok részére az eddigi fuvar és napidíjak kiutalása. 9.) Esetleges sürgős ügyek és indítványok.**

— **Halálhír.** Sárhegyi Lajos, főgimnáziumi hittanár, aki városunkon mint a kegyesrendi társnáz tagja több éven át működött, penteken jobb letre szenderült Szakolcán. Sárhegyi János, tanító, testvér-útyját gyógyszerője az elhunytban.

— **Tavaszi korona.** A garamszentbenedeki esperesi kerület papsága kedden tartotta tavaszi gyűlést Garamszentbenedeken. A sok érdemes határozat közül megemlítjük, hogy az esperesi kerület papsága óvast emelt az elien a törekvés ellen, hogy az esztergomi főkapitán tulajdonat köpező viragvölgyi kateistat a nyugdíjas papok számára rendezesse be.

— **Meghívó.** A Barsz megyei Általános Tanítógyűlés „közgyűléset” folyó évi június hó 3.-án d. e. 10 órázól kezdődőleg, Ujbányán a kaszinó dísztermében fogja megtartani, melyre az egyesület minden rendes, parvo. s tisztjeiben tagját, Barsz megye minden tanitóját, Ujbánya közönségét, a

tanügy minden barátját ezennel tisztelettel meghívja. Tárgeosorozat: 1.) Elnöki megnyitó és ennek keretében emlékezés Dr. Hámos Péter, kir. tanfelügyelő, az egyesület diszelnöke, telett. Előterjesztések. 2.) Szociológiai előadás: Bernáth István országgy. képviselő, a „Magyar Gazdaszövetség” igazgatója. 3.) Titkári és pénztári jelentés; — költségvetés előterjesztése. 4.) Barsmegyei „Tanítók Háza”. Előadó Missik István. 5.) Határozati javaslat a tanítók akadémiai képzése tárgyában: Bielek Károly. 6.) Indítványok. Az egyesület rendes tagjainak figyelmébe ajánlva az alszabályok 13., 15., 16. §-át. A választmány tagjai kéretnek, sziveskedjenek rövid üléstartás céljából 7/10 órákor a gyűlésteremben megjelenni. Mérsékeltebb közéből, esetleg elszállásolásról az újbányai kartársak gondoskodnak.

— **Adomány.** *Thuróczy Kornél*, irgalmas rendfőnök, aki oly sokszor adta már jelét szülő városához való ragaszkodásának, újabban az áll. tanítóképző Mária-Kongregációjának a felsegítésére 100 koronát küldött. Nemes lelkének a jótékonyága nem szorul dicséretre.

— **Lövöldöző tanonc.** Kedden este a *Hitelintézet* épületéből revolver-lövések hallatszottak. A zajra sok ember verődött össze. A rendőrök nagy ügyel-bajjal bejutottak *Goldbrunner Sándor* cukrász üzletébe. Ott találták *Fromberger Gyula* cukrász-tanoncot, az töltötte kedvtelését a lövöldözéssel. A revolvert csak másnap sikerült a rendőrségnek megszerezni tőle. Ugyanettől a tanonctól már egyizben az iparosan-tanonc-iskola igazgatója is elvett egy revolvert. Hiszük, hogy a főnöke is, meg a rendőrség is méltó büntetésben részesíti a dilettánst.

— **Házasság.** *Kempfner Ede*, állatorvos, *Kempner Jakab* lévai kereskedő polgártársunk fia, e hó 9.-én esküdtet örök hűséget *Brüll Terike* kisasszonynak, *Brüll Sámuel* hevesvezekényi birtosos kedves leányának.

— **Vigyázatlanság.** *Csernák Szidónia*, mezőkisasszonyi illetőségű, Léván szolgáló 19 éves cseléd gyorsforralón vizet akart melegíteni, a spirittusz-lámpa még nem égett ki egészen, mikor újra meg akarta tölteni. A spirittusz hirtelen meggyulladt, a leány ruhája tüzet fogott és mind a két kezén égési sebeket szenvedett. Kórházunkban ápolják.

— **Kinevezés.** A kincstári jogügyi igazgató *Karafiáth Jenő* dr.-t, lapunk kiváló munkatársát, segéd fogalmazóvá nevezte ki.

— **Díflőitünk** a Koháry-omlék mellett az esők következtében napokon át alkalmatlan volt a közlekedésre. Örömmel látjuk, hogy az út közepén levő egyik pocsolyában I.-ső tanácsnokunk szivesességéből két kocsi kötőrmelék már be van temetve. Reméljük, most már következik az elfoglalt úttest kihalászása és alapos megjavítása.

— **Angyalcsinálás.** *Rajeczki Mihály*né, óbarsi asszony, 4 napos mehmagzatát özv. *Pindrics József*né óbarsi asszony által csakély díjert elhajtatta. A nyomozás folyamatban van.

— **„Sóhajok.”** Sajtó alatt van s még a május hó folyamán megjelenik „Sóhajok” c. verskötetem, melyre nagybecsű szives megrendeléseket kérek. A könyv ára 2 kor. 50 fill. Bolti ára sokkal magasabb lesz. *Czáró János* áll. tanító, a „Nemzeti Népművelés” főmunkatársa Székelykeve. (Temesmegye.)

Barsvármegye közigazgatási és földmívelési *fali térképe* 1—144.000 arányban 67/77 cm. nagyságu lapon, a m. kir. államnyomda kiadásában megjelent. Ára 1 korona, vászonra huzva, védborítékkal 3 korona, lécekekkel 5 korona.

Kapható *Toldy Lajos* könyvkereskedő főbizományosnál, *Budapest* II. ker., Fő-utca 2. szám. Valamint *Nyitrai* és könyvkereskedésében Léván.

Tanügy.

Tanítói gyűlés.

A Lévaivideki Népművelők Egyesületének központi választmánya f. hó 13.-án tartotta Báthy László, prépost-plebános, elnöklété alatt gyűlést.

Felolvastatták az ar.-maróti járás főszolgabírójának az elnökséghez intézett átirata, mely szerint a jövőben csak az Elnök által láttamozott nyugtáakra fizetett ki a tanítóknak a gyűlésen való megjelenésükért járó fuvar- és napidíj. Az átiratból kifolyólag határozattá lön — s erről a Körök elnökei is értesítettek, — hogy a legközelebbi közgyűlésen minden egyes tanító nyugtáját láttamozás végett az Elnöknek mutassa be.

A kedvezményes vasuti jegyekre nézve, tekintettel arra, hogy azt igen sok egyesület kérelmezte, valószínű, hogy azt nemcsak a szűnődő tartamára, de az egész évre megkapják a tanítók.

A tanítók szabadságolására vonatkozó herceggimási rendet, melynek enyhítését az egyesület főirratban kérelmezte, meg nem váltóztatható.

A Magyar Gazdaszövetség tudatja, hogy a tanítói gyűlésekre szivesen küld ki tegokat a szociális kérdések ismertetése végett.

A gyűlés egyik tárgyát képezte a közgyűlés tárgysorozatának megállapítása.

Veszely István bars-bessenyői főtanítónak azon ajánlkozása, hogy a Zselizen tartandó közgyűlésen felolvasást tart, örömmel tudomásul vétetett.

Boldogult Hámos Péter dr. tanfelügyelő fölött Tokody István tart emlékezésedet.

Az egyes körök elnökei értesítendők, hogy a Léván felállítandó Tanítók Háza ügyének ismertetése és e közhazsnú intézmény felkarolása végett a választmány Tokody István lévai tanítót küldi ki a körök gyűléseire.

A körök elnökei felkéretnek, hogy gyűléseiken a következő tétéleket megvitatni sziveskedjenek: 1. A család és iskola együttes feladatai a gyermek-ifjúság vallás-erkölcsi nevelése érdekében. 2. A köznevelés gyakorlatias irányja és ennek határai a népiszkolai nevelésben és oktatásban. 3. Az 1907. évi XXVII. t. c. mely intézkedései érinthetik a hitvallásos iskolák jellegét. A törvény ezen intézkedéseinek magyarázata. Mik a kath. iskolák védelme szempontjából az iskolafenntartók és a magyar keresztény társadalom legsürgösebb teendői? 4. Az 1891. évi nyugdíjtörvény revíziójának sürgetése. 5. A kath. népoktatási intézetek „Rendtartási Szabályzatának” revíziója.

Jaross Ferenc indítványára *Pazár Zoltán* képzőintézeti tanárnak a Báthy-jubiléum alkalmával az egyesület által felajánlott díszalbum szövegének kiváló gondnal és csinnal való elkészítéséért a választmány egyhangulag köszönetet szavazott.

G.

Közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

Csalodom minden jó barátjának, ki férjem halálával ért lesújtó gyászomban részt venni kegyes volt, szivem mélyéből fakadó hálás köszönetemet küldöm.

Léva, 1909. május 12.-én.

dr. Domján Lajosné, Mácsai Vilma.

A „Lévai Nögyelet” által fenntartott „Stefánia-Árvaház” javára adakoztak:

Karácsonyi gyűjtésben.

Folytatás.

Veinréd Márkné 1 kor., Fischer Natályné 2 kor., Kertészné 1 kor., Kunné 2 kor., Engel 5 kor., Steiner Arthurné 1 kor., Pick Ede 1 kor., Weisz Mórné 3 kor., Takarek pénztár 20 kor., Dr. Gergely Fülöpné 2 kor., Hunyadiné 1 kor., Weinberger Zsigmondné 2 kor., Hetzer Adóifné

2 kor., Gunyicsné 1 kor., Jozefesek Gézáné 3 kor., Farkas Orbánné 2 kor., Löwy Lipótné 2 kor., Ureichné 2 kor., Schubert Palkó 50 fill., Reitman Ignác 2 kor., Bittó Gyuláné 4 kor., Steiner Oszkárné 2 kor., Knapp Dávidné 2 kor., Jozefesek Károlyne 1 kor., Medveczky Károlyné 2 kor., Fejáné 3 kor., özv. Lokotáné 1 kor., Braunné 2 kor., Kalmárné 1 kor., Biresné 2 kor., Stozius Ernő 3 kor., Adler Zsigmondné 1 kor., Missák Zsigmondné 2 kor., Tooth Zsigáné 2 kor., Hoffmann Árpádné 2 kor., Árvayné 2 kor., N. N. 40 fill., Laufer Henrik 1 kor., özv. Mácsayné 1 kor., Rudnyánszkyne 2 kor., Váray Lejosné 1 kor., Fülöpne 2 kor., Alt Jánosné 1 kor., Beier 1 kor., Csibalkáné 1 kor., Fizély Lajosné 1 kor., Schulte Afonzné 10 kor., Friedman 2 kor., Balogh Kázmán 2 kor., özv. Fischer Lipótné 2 kor., Söbinger 10 fill., Rappaport 2 kor., özv. Makacsné 1 korona. Ropper Győző cukorka doboz gyűmölca. Medvegy Lajos 1 doboz cukorka. Bum cukorka. Vilheim Bala cukorka. Goldbrunner sütemény.

Vége.

Hivatalos közlemény.

3180/1909. szám.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy az arankát minden birtokos az első kaszálásu löhere és lucerna tábláról június hó 1-ig, annak második növésebből július hó 1-ig és a harmadik növésebből augusztus hó 1-ig kötsles kiirtani, — mert aki az arankairtást a kiüzött határidő alatt nem teljesíti, az 1894. évi XII. t. c. VII. fejezete értelmében szigorú büntetés alá esik.

Az irtás ellenőrzetére a rendőrkapitányosság, a gazdasági tanácsnok és a mezőőrök kötelesek felügyelni és a mulasztásokat bejelenteni.

Léva, 1909. május 12.-én.

Bódogh Lajos
polgármester.

2757/1909. szám.

Hirdetmény.

Léva város házi pénztáránál kezelt „elhagyott gyermekek segélyalapjának” 1908 évről szerkesztett zárszámadása a pénzügyi szakosztály felülvizsgálata alapján Léva város képviselőtestületének f. évi április hó 15-én tartott közgyűlésében hozott 68/2537 számú határozatával elfogadtatván, ezen határozat a zárszámadással együtt mai naptól kezdődő 15 napon át a városi számvevőszéki irodában közszemlére kitétetik azon figyelemzetessel, hogy a kérdése határozat és zárszámadás bármely adófizető által a hivatalos órák alatt megtekinthető s azok ellen ugyanezen határidőn belül Barsvármegye törvényhatósági bizottságához felebbezés adható be.

Léva, 1909. május hó 7.-én.

Bódogh Lajos
polgármester.

2758/1909. szám.

Hirdetmény.

Léva város hazipénztárának és összes alapjainak 1908. évről szerkesztett zárszámadása a pénzügyi szakosztály felülvizsgálata alapján Léva város képviselőtestületének f. évi április hó 15-én tartott közgyűlésében hozott 6/2530. számú határozatával elfogadtatván azon határozat a zárszámadásokkal együtt mai naptól kezdődő 15 napon át a városi számvevőszéki hivatalban közszemlére kitétetett azon figyelemzetessel, hogy a kérdése határozat és zárszámadások bármely adófizető polgár által a hivatalos órák alatt megtekinthetők s azok ellen ugyanezen határidőn belül Barsvármegye törvényhatósági bizottságához felebbezés adható be.

Léva, 1909. május hó 7.-én.

Bódogh Lajos
polgármester.

61/909. szám.

Meghívó.

Léva r. t. város képviselőtestülete 1909. évi május hó 19-ik napján — szerdán — d. u. 4 órakor — a városház nagytermében — rendkívüli közgyűlést tart, melyre a képviselőtestület összes tagjait tisztelettel meghívom.

Léva, 1909. évi május hó 15-én.

Bédogh Lajos,
polgármester.

Tárgysorozat:

1. Polgári jelentés.
2. Arad sz. kir. város törvényhatóságának megkeresvénye a 13 vértanu kontort vére által megszenvedett földterület 200 ezer korona vételárának kiegyenlítéséhez hozzájárulási adomány megszavazása iránt.
3. Az öz. Kosztolányi Zsigmondtól kisajátítás útján 1000 koronáért megszerzett piaczerre vonatkozó egyezség elfogadása és jóváhagyása tárgyában határozat hozatal.
4. A város építési szabályrendelete tárgyában hozott pótlást rendelő Th. biz. határozat bemutatása, megjelölt §§-okra vonatkozó pótlások tárgyalása, az így kiegészített szabályrendelet elfogadása és jóváhagyása.
5. Vida Jónás és neje vételi ügyében az érdemleges tárgyalásra határidő kiűzése.
6. Zilay András és neje vételi ügyében ugyanaz.
7. Dékay László és neje vételi ügyében ugyanaz.
8. Az Oroszlán fogadó ideiglenes bérleti ügyében Ördögh Lajos és Demjén Jenő ajánlatai s azokra vonatkozó javaslatok.
9. A vadászati-jog bérbeadásának ügye.
10. A választás alá nem eső legtöbb adófizető városi képviselők 1910. évi névjegyzékének összeírására 3 tagú kiüldöttség választása.
11. A községi választók összeírására 3 tagú választmány kiküldése.
12. Az igazoló választmányba 8 tagnak a választás alá nem eső képviselőkkel való megválasztása.
13. Bella Erzsébet lévai szülészü okleveleinek kihirdetése.
14. A XV-ös bizottság javaslata Csabulka Rezső részére hátralékos 400 korona díjának kiadása iránt.

3151/1909. szám.

Hirdetmény.

A mértékekről, — ezek használatáról és ellenőrzéséről szó a 1907. évi V. t. c. 15. §-a értelmében a közforgalomban — tehát az adásvétel alkalmával használt mértékek és mérőeszközök két évenkénti időszakos hitelesítés alá bocsájtandók. — Akik ilyen mértékek avagy mérőeszközöket használnak, azok az 1909. évi 27641. sz. kereskedelemügyi miniszeri rendelet értelmében jelen hirdetmény által figyelmeztetnek, hogy mértékeiket és mérőeszközöiket a folyó évben tartoznak hitelesíttetni s a végbéli f. évi május hó 28-ig a helybeli állami mérték-hitelesítőnél jelentkezési lapok útján kötelesek jelentkezni, mert aki hitelesítetlen mértéket és mérőeszközöket használ, azt a törvény szigorú büntetéssel sújtja.

Léva, 1909. május 12-én.

Bédogh Lajos,
polgármester.

1979/1909. szám.

Hirdetmény I

Léva r. t. város képviselőtestülete 1909. évi március hó 30-án és április hó 15-én tartott közgyűlésében 1979/1909. sz. 2532/1909 szám alatt hozott határozatával megalkotta a közegészségügy rendezéséről szóló 1908. évi 3. t. c. 22. §-ában foglalt jogánál fogva a városi orvos díjazásáról, a babákról és a közegészségügyi bizottságról szóló szabályrendeletet, mely szabályrendelet f. évi május hó 16-ik napjától kezdve 15 napon át a városi iktató hivatalban közszemlére lesz kitéve hol azt az adófizetők a hivatalos órák alatt megtekinthetik s ugyanott a fenti határidőben jogosítottak felelőzéseiket benyújtani.

Léva, 1909. május hó 13-án.

Bédogh Lajos,
polgármester.

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Kónya József rendőrkapitány

Buza w.-mázasánként 27 kor. 20 fill. --
27 kor. 60 Kétszeres 25 kor. 40 fill. 25 kor.
80 fill. — Rozs 20 kor. 40 fill. 20 kor.
80 fill. — Árpa 17 kor. 40 fill. 17 kor.
60 fill. Zab 19 kor. — fill. 20 kor. — fill.
— Kukorica 16 kor. 60 fill. 17 kor. 20 fill.
— Lencse 24 kor. — fill. 25 kor. -- fill. —
Bab 17 kor 40 fill. 18 kor. 20 fill. — Kő-
les 9 kor. 80 fill. 10 kor. 60 fill.

Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös lóhere termésszettől aránkamentes 135—140 Vörös lóhere, kis aránkás 105—110 Vörös lóhere, nagy aránkás 105—110 Luczerna termésszettől aránkamentes 175—180 Luczerna, világos szemű aránkás 140—144 Luczerna, barnás szemű 115—120 Bitorhe 42—44 Baltaczin 32—34 Muharmag 20—22

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései

1909 évi május 2 től 1909 évi május hó 16-ig

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Styevjár Bálint Homola J.	fiú	István
Uherik Lajos Salavári Anna	leány	Margit
Fürjes János Bóna Zsófia	leány	Mária
Bóna Lajos Pomothly Anna	fiú	László

Házasság.

Völgény és menyasszony neve	Valiása
ifj. Tóth József Lámer Mária	r. k. h. ref.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Madlemák Julianna	8 éves	Torok gyík
Dr. Domján Lajos	41 "	Agyhátya gyl.
Csákányi Sándorné	58 "	Alt. gümökör
Mihálka Irén	2 "	Vörheny
Búzás János	55 "	Idült hörg hurut
Steklács J. zsef	26 "	Tüdögümökör

Szerkesztői üzenet.

N. I. Verebely. Nagyon köszönjük értesítését, Alkalmadtán még visszatérünk erre a tárgyra, akkor felhasználjuk.

Nyiltér*)**Nyilatkozat.**

Birtha József, levai ref. lelkész, lapjának, a Lévai Órállónak két, legutóbbi számában eldicsekszik, hogy immár a harmadik sajtó perében is — melyek közül kettőt én indítottam ellene — felemeltette őt a pozsonyi esküdttörzs.

Az esküdttörzs rágalmazási és becsületseresési ügyekben két kérdésre hivatott telet adni. Ezek elsőjében arra felel, hogy a panasz tárgya tett cikkek és kifejezések becsületseresítő-e; a másodikban arra, hogy a vádolt az inkriminált állításokat bebizonyította-e.

A pozsonyi esküdttörzs mind a három perben csak az első kérdésre felelt és pedig nem — mel. Birtha urat felemeltették bár, — állításait beigazoltának egyáltalán nem minősítették.

Az esküdttörzs előtt Birtha úr a klerikalizmusnak áldozataként és egy önző érdeket szolgáló bünszövegségnek üdözött-jekent tüntette fel magát és családját, akiknek talán még életök sincs biztonságban a romlott társadalmú Léva városában. Birtha úr tehát az esküdtek szanamará spekulált, még pedig — uti figura docet — sikerrel. Hogy mennyiben voltak hasznára a fő — es alispáni, a püspöki és esperesi szépségflasztrók, annak ő a tudója.

A szánalomnak tehát lényeges szerepe volt a felmentő ítéletek meghozatalában. S azért: ne „temperamentumos“-kodjak a szerkesztő úr, mert Lévan mindenki tudja,

*) Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

igen jól tudja, hogy a pap'aknak Birtha úr „száját szemé“-vel látott és „száját fülei“-vel hallott borzalmas ostroma ep'oly szemenedett valótlanúság, mint a borzalmától szívbajossá lett feleség máséj. Ezek a mesék Pozsonyban szájalmat, de Lévan kacajt fakasztanak.

Hogy pedig Birtha úrral többé foglalkoznom ne kelljen, megállapítom még a következőket:

1. A legutóbbi sajtóperben megismerelt békítési tárgyalások eszméje nem az ügyvédek részéről merült fel s azt az én perben képviselőm semmi esetre sem kezdeményezte, de én sem. A megajánlott elégtételt nem a kölcson's sa nalkozás kifejezése volt, hanem az, hogy Birtha úr összes sértő állításait visszavonni, azok felett sajnálkozásait kifejezni s valamennyit alaptalannak kijelenteni hajandó. Mikor engem a tárgyalási elnök úr — ami igen szép dolog volt tőle — a kibékítésre birni igyekezett, egész tenykedése arra irányult, hogy a bocsánatkéréstől elaljak, mert az ellenfelemre balazó. Ez álláspontomat tehát az elnök úr ismerte, még mielőtt az ügyvédek szobájában felkeresett volna s így nem hatott rá „bombakén“ az a fötetelem, amely tulajdonképeni oka volt közbelépése nek. Hogy én bocsánatkérésen a u nem akartam Birtha úrral kiegyezni, azt mindeki megértheti, aki velem szemben elkövetett számtalan valótlan állítását és sértegetését ismeri. Hogy he yezen tettem, a következmények igazolják. Birtha úr még az ajánlott elégtételt is lecadadja, ami férfiaságának s bátorságának, de igazságszeretetének is opp oly fényes bizonyítéka, mint az a viszonyokhoz és zörülményekhez alkalmazkodó viselkedés, mely szerint Lévan kemény fenegerekként, Pozsonyban artatlan, ü döztöt bárányként jelentkezik.

2. Birtha úr még az első pontban említett ajánlata után is szükségesnek tartja az en eradósi viselkedésemről olyaképen nyilatkozni, amelyet másnak, mint rossz akarátúnak nem minősíthetek. Birtha úr engem a kir. tanfelügyelő úr útján felettes hatóságomnál fejelentett. Felettes hatóságom ez ügyben a vizsgálatot meg is indította s befejezéséről is értesítette Birtha urat, ugyancsak a kir. tanfelügyelő úr útján azzal, hogy fejelentese, mint alaptalan, elutasított. Ha en magamra nevez felettes hatóságom íteletét tartom illetkesnek s minden tolakodó és szemérmetlen beavatkozást visszautasítok — azt Birtha úr is megértheti.

3. Amit én tettem, azt most is helyesnek, városom érdekében történtnek hiszem, tudom és vallom. Ez érdeket a jövőre is szolgáló kötelességemnek ismerem s ebben a kötelességemben engem semmitse rágalmazó nagyszajuszkodás megakadályozni nem fog.

Lévan, 1909. május 13-án.

Tokody István.

KONYVKERESKEDESÜNKBEN tanuló felvétetik

Csakis néhány gimnáziumi osztályt végzett ifju vetetik fel.

NYITRAI és TARSÁ LÉVA.

FIGYELEM!

Fehernemű csaknem ingyen!

55000 tucat ing, gallér és kezelő a török boykot következtében visszamaradt aru sürgős eladásával lettem megbizva.

Eladok bárkinék 4 inget, 12 ing-mellvéd, 12 gallér és 6 pár kezelőt finom teher vagy szines vaszonból, női vagy férfi inget, legújabb mintákat mind együttve 8 korona — Utánvetellei vagy a pénz előleges beküldése ellenében

„TRIUMPH“

kereskedelmi és bizományi üzlet KRAKAU, n/14.
Nem tetsző becseréltetik.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Enyhe, oldó háziser mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az illő életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Fájdalom csillapító és erősítő **bedörzsölés**, elismert, régi jóhírnevű háziser **szaggatás** és hűlésből származó mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára 1 kor. 2.

Kapható minden gyógyszerárakban és drogériákban

Főszékhely MOLL A. gyógyszerész.

Cs. kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9.

Jutakévekötelek legoicsóbban beszerezhetők Dobrovits László Pozsony-Ligetfalui gyárában. Sürgőnyezim **Dobrovits Pozsony-Ligetfalui**.

Bérbeadó A lévai kórházi egyesület tulajdonát képező, a **Léva báthi-utca 17. szám** alatt levő ház 1909. évi május hó 1-től. Felvilágosítást nyújt **Medveczky Sándor** gyógyszerész.

Kéveköteő. Gabona kéveköteőket kézi kötésre két végén pirosra festve **ujított fazárral** mely újítás által a munka fele időbe kerül az eddigiekénél mind az által nem drágábbban alulírott saját ipartelepén készít, és nagy mennyiségben raktáron tart. Valamint különféle gazdasági kötél árakat s legfinomabb valamint durvább fajta kender és géptisztító és zsák fonásra alkalmas kőcsozat, cser dobány valamint e szakmába vágó bármiféle áru gyors és pontos elkészítésére vállalkozik. Szives megkeresésekre árgyvszékét bérmentve küldi **Klapaty János** kőtelgyártó Vác.

Udvari lakás. 3 kis szoba és mellékhelyiséggel Széchenyi-u. 11. szám alatt kiadó

Zsák és ponyva kölcsönző ad kölcsön zsákokat és ponyvakat, ugy helyben mint vidékre, valamint új ponyvákat és zsákokat is jutányos áron eiad **Ungár Adolf Léva Kohári utca.**

Porosz köszön. Gépez-, géptulajdonos- és földbir- tokos urak szives figyelmébe ajánlom, mint cséplési idényre gőzgepek fűtéséhez legcélszerűbb és legoicsóbb fűési anyagot, a legelső rendű **Porosz köszönemet**, melyre már most megrendeléseket és előjegyzéseket elfogadok a legoicsóbb árban, továbbá raktáron tartok elsőrendű **felvágott száraz bükkfát**, melyet mélyen tisztelt rendelkezésre kényeimre házhoz szállítok, azonkívül melegen ajánlom bádagos, aranyműves uraknak és tb. a zsarnócai híres legelő rendű **rostált bükkfa faszenemet** szintén a legoicsóbb árban. — Szives partfogásukba ajánlva tisztelettel ifj. **KOVATSIK JÁNOS**, Szepes-utca 8. szám, Léva.

Eladó ház. Léva Part-tér 4 számú ház szabad kézből eladó. Bővebb értesítés **Dodek János** telekkönyvezetőnél szerezhető.

Miért vesz minden szegény és gazdag

egyaránt

DIANA sós borszeszt?

Mert a fáradt test okvetlen megkíván egy jó

masszirozást.

Mert bedörzsölés által rögtön elmúlnak a meghűléstől és meg. rőtötéstől keletkezett és visszamaradt fájdalmak.

Mert különös előnye, hogy már a

masszirozás alatt

mulnak el a leghevesebb fájdalmak.

Nagyon sokan csapnpenkét eukorba vagy vízbe

veszik

mint étvágygerjesztőt és fájdalomcsillapítót.

Munkásoknak is

kinészet ér egy üveg valódi

DIANA sós borszesz.

Bedörzsölés útján a fáradt, vagy elernyed izmok és idegek visszanyerik természetes frissességüket és rugékonyságukat.

A kik sokat utaznak,

azok minden, az utazásnál elkerülhetetlen kellemetlenségektől és bajtól meg lesznek óva, ha DIANA sós borszeszt visznek magukkal. Mert a DIANA-sós borszesz ihatóvá és teljesen ártalmatlanná teszi a legrosszabb vizet is, hőségétől vagy az utazásnál más okból gyakran előforduló fejfájás és egyéb bajoknál kellemesen ható enyhítő és házi szer. **Hajón utazókat** megóvjá a rettenetes tengeri betegségekől származó kellemetlen utóbajoktól.

Gyermekápolásnál

valósággal nélkülözhetetlen. Meggátolja, mint óvszer, a test kipállását, a gyakori mandula és toroklobot; fogzásnál minimálisa redukálja a fájdalmakat.

Munkások,

kik testi erejük útján szerzik meg a mindennapi kenyeret, utólréhetetlen, kiváló izomerősítő szernek a DIANA-sós borszeszben. A fáradt testre üdítőleg hat, a gyakori hát- és derékfájást meggátolja, néhány előzetes bedörzsölés által.

➔ Az egész országban mindenütt kapható. ➔

Egyedüli készítő: **Erényi Béla** gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5.

➔ Minden üvegnek plombálva kell lenni. ➔

Használt „DIANA sós borszesz” üveg ket nem veszünk vissz a

Egy üveg Diana sós borszesz 44 fillér.

Egy nagy üveg Diana sós borszesz 1 kor. 10 fill.

Egy legnagyobb üveg Diana sós borszesz 2 kor. 20 fill.

Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett.

Hivatalnokok, dijnokok,

szóval irodai munkát végző és sokat görnyedő egyének jobb, há ásabb szert nem találhatnak a DIANA-sós borszesznél, amely a sok ülésből származó, elmaradhatatlan bajok ellen a leghatásosabb, biztosan ható szer.

Mint arczápoló szer,

legkiválóbb a DIANA sós borszesz, amely eltüntet a mitesszereket, az arcbőrt simává, tisztává varázsolja. Sikeres a alkalmazható izzadás ellen, valamint szájbűz megszüntetéséhez. Fürdővízben, mosdóvízben használva, a testnek bámulatos rugékonyságot, üdéséget kölcsönöz.

Fejfájásban

szenvedők állítása szerint a DIANA-sós borszesz biztosan ható és a legoicsóbb háziser.

Esténként miért használják oly előszeretettel a

DIANA sós borszeszt

minden házban ?

Aki egész nap dolgozik. jön-megy, kifáradt, testileg és szellemileg meg van erőtelve, annak okvetlen szükséges, hogy lefekvéskor jól bemasszirozza magát a

DIANA sós borszeszszel

Mert erősíti és edzi a testet.
Mert erősíti és edzi a csontokat.
Mert erősíti és edzi az inakat.
Mert erősíti és edzi az ereket.
Mert a bedörzsölés által a véredények mozgásba jönnek, miáltal felfrissül az egész szervezet.

Mert a has masszirozása által a székelet teljesen rendbe jön.
Mert a bágyság a homlok bedörzsölése által végképpen elmúlik.
A kik egész nap az asztal mellett ülnek, görnyednek, dolgoznak, olvasnak, irnak; rendszeren hátfájásuk van, ezeknek megüzethetetlen egy jó bedörzsölés a valódi

DIANA sós borszeszszel

mely a fájdalmat már a masszirozás alatt szünteti meg.

2037/1909. Xkvi szám.

Hirdetmény.

Garamvezekény község telekkönyvének volt urbéri ingatlanokat tartalmazó része **birtokszabályozás** következtében az 1869. évi 2579 I. V. számú szabályrendelet értelmében átalakították.

E célból a hitelesítési eljárás nevezett községben **1909 évi június hó 14. napján** veszi kezdetét.

Ennélfogva felhívtnak az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazottjaik által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észreveteleiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesítheti.

Kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság Léva 1909. május 6. napján.

Pogány Virgil,
kir. jbiró.

A mosás akár a tánc,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használsz,
Még szived is örül.

Schicht szarvasszappana csodálatos, hathatós tisztítóerejét saját szerű előállításának és a legjobb nyersanyagok leggondosabb kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana kiméli a kezeket és a fehérneműt! Megtakarít fáradságot és veszélyt kiméli ennél fogva az egészséget! Megtakarít pénzt, időt és munkát!
Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmesrend tulajdona. Elsőrangú kénese hévvízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszap-, medence- és kádfürdők, melyek kiváló gyógyhatással használatnak az összes reumatikus, és idegbántalmaknál. Uszodák, hőlég-, szénsavas- és vllamosvíz-fürdők. Ivó- és belelegzési kúra. Prospektust ingyen és bérmentve küld Az Igazgatóság.

Mész!

Építéshez kitünő minőségű meszet ajánlunk, teljes kocsirakományt bármely vasuti állomásra küldünk.

BRAUN JÓZSEF és FIA.

Figyelem! Sok értéktelen utánzatot szoktak ajánlani.

Kérjünk mindenütt határozottan **GLOBINT**. Fritz Schulz jun r. t.-től

A tisztességes becsületes kereskedő éberem ügyel arra, hogy ha vevője utólérhetlen hatásánál fogva közismert **ZACHERLINT** kér, ne akasszon nyakába megtévesztő surrogátumot. — Sajnos azonban vannak másféle kereskeoők is. — Ennélfogva mindenkit, aki valódi Zacherint akar venni, nyomatékosan figyelmeztetünk, hogy utánzatoktól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által óvakodjék, hogy pontosan ügyeljék a „Zacherlin“ névre.

Az elismert legjobb és legkitünőbb

Vetőgépek

- „AGRICOLA“ ujonnan javított tolokerekrendszer szerint.
- Acél ekék, Boronák, Hengerek.
- „Arató-gépek fünek, herének, Szénafordítók, Szénagyűjtők és arató gereblyék.
- Szénasajtók, Szalmasajtók, Bor- és gyümölcs-sajtók.
- Hydrauikus sajtók
- Szőlő-zúzó, Szőlő-bogyózók.
- Gyümölcs-zúzó, szőlő és növény permetezők
- Aszaló- és szárító kés ülékek
- gyümölcs s főzeléknek.

legújabb szerkezetben készítenek és szállítanak

MAYFARTH PH. és Társa

gazdasági gépgyár, vasöntöde és gőzhámor

Alapítva 1872. **BÉCS III Taborstrasse 71.** 1050 munkás.

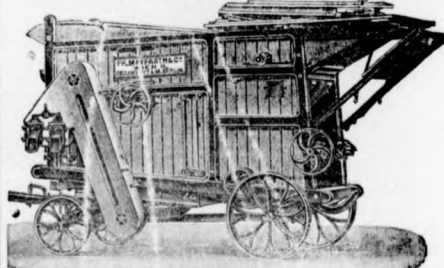
Kitüntetve több mint 590 arany, ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon.

Kaphatók: **KNAPP DAVID** úrnál Léván.

Részletes árjegyzék és számos elismerő levél ingyen.

Csèplőgépek

szabad, új kenőgyűrővel ellátott görgős csapágyakkal kézi-járgány és motorhajtásra

Járgányok vonóállatok befogására.

Legújabb gabona-tisztító rosták, Trieurok és kukurica morzsolók, **SZECSKAVAGÓK** daralók repavagók Szállítható takarék tü-helyek és takarmány-fülesztők, fordítható gunajló-szivattyúkat valamint minden más fajta gazdasági gépeket

Köhöges, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **RETHY-féle**

pemetefű czukorkánál!

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan mivel sok hasonlatlan utánzata van 1 doboz ára 60 fillér.

Csak **RETHY**-felét fogadjunk el.

Építkezés.

Az ujbarsi templom és plebánia-épületen kőmives, ács, asztalos, bádogos és kőfaragó munka

= k i a d ó. =

Értekezhetni a plebánia hivatalban.

Jó kávé
az amely az üzletekben levő más árú szagát fel nem veszi és friss zamatját megtartja ez pedig a

Diadal PÖRKÖLT KÁVÉ
zárt csomagokban. Utólérhetlen jó minősége a jó háziasszonyt a választás gondjától felmenti. Szakértői felügyelet alatt készíti **Schmidl Sándor és fia** Budapesten

Kapható: **BLUM GYULA** fűszerüzletében **Léván** Bati-utca sarkán.

Kiadó lakás.

3 szoba mellékhelyiségekkel f. évi november, esetleg augusztus hó 1-től

kiadó.

Ezen lakás és helyiség 50 év óta fénypépszerű üzlet és műteremnek volt kapcsolatos s így ilyenmü üzletnek biztos alap az ilyen vállalatnak.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

BUTORRAKTÁR

asztalos műhely — kárpitos munkák.

A nagyközönség tudomására hozom, hogy 26 éve fennálló modern butorraktáramat **asztalos műhellyel bővítettem**, mely által t. vevőim legkényesebb izlését is kielégíthetem; jelenleg tehát azon kellemes helyzetben vagyok, hogy bárminő megrendeléseket: **szoba-berendezést, egyes, úgy asztalos mint kárpitos butor- darabok készítését akár előrajzolás után is — és javítást elvállalhatok.** Saját műhelyemből a legszebb kivitelben s valóban hazai gyártmányként a legpontosabban szállíthatok. — A legmodernebb ottomán átvétők, szőnyegek, kelme- és csipke-függönyök, ágy- és asztal-terítőket a legdivatosabb mintázatban s különböző minőségben találhatók raktáramban. — Hiszem, hogyha eddig megnyerte, így ezután a nagyközönségnek még fokozottabb tetzésését fogja kiérdemelni a már évtizedek óta fennálló

Steiner József
kárpitos.

HANGVERSENY GRAMOFON.

Az itt ábrázolt beszélőgép 23—22 cm. széles és 13 cm. magas tokban, kitűnő hangdobozzal, játszás közben forgatható színes virágtölcsérrrel minden nagyságu lemezhez alkalmas, 2 darab 19 cm. átmérőjű mindkét oldalon bejátszott lemezzel együtt

16 forintért

kapható.

Nagy választék mindenemű és nagyságu beszélőgépekből és lemezekből.

Árjegyzéket és lemezjegyzéket ingyen és bérmentve

küldök. — Vidéki megrendeléseknél csomagolás díjmentes.

Klein Sándor, óras és ékszerész **Léván.**

GAZDASÁGI CIKKEK:

gabonaszákok, gépszijak, vízmentes ponyvák stb. stb. gyári áron.

Portland és románcement, stukatónád, kátrány, carbolinum, carbít, benzín creolin, carbolpor, elormész, carbolsav, naftalin, kék- és zöld galic, kékpó és kénpor, gyanta, raffiáhamó, petroleum, peceolaj, tovottaszir, fagygyu, kender, kóc, gummi és aszbesztárú, kocsikenő, mashasó, coeusz növényzeir arlórépamag stb.

Esetek, meszelők, linoleum, lakk festékek minden színben. Husvágók, darálók, zománc-

48 nikkell főzsedény, mérleg és súlyok, fagy-
algépek, jégszekrények, fürdőkádak, sárgaréz- és vasgályak, mosdók, kerétpár-
ényképzési gépek és kellekek, tornakészletek, halászhorgok, vühtanyesengő kész-
etek stb, nagyválasztékban kaphatók

KERN TESTVÉREKNÉL LÉVÁN.

**CLAYTON és SCHUTTLEWORTH-
féle 10 lóerejű gőzmozgony**

Egy mely három év előtt lett gyárilag gyökeresen javítva, új tüzszekrényvel, új tüzsővekkal és új kéménnyel ellátva — eladó és a tulajdonosnál Pta. **Mária-Családon** (u. p. Ujlót, Barsmegye) megtekinthető.

Szajbély Árpád.

Knapp Dávid,

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára **Léván.**
Piactéren — nagy kiterjedésű gépraktárom céljára —
ujjonnan épült házamban nagy választékú

állandó géпкиállítás

van berendezve, melynek megtekintésére az érdeklődőközön-
séget — vétel kötelezettség nélkül is — mindenkor szívesen látom és szakszerű magyarázatokkal készséggel szolgállok

Hazai gyártmányú gépek

u. m. **HOFHERR** és **SCHRANTZ** féle gőzcséplő
készletek, **GANZ** féle motorok minden nagyságban
valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

Figyelem!

Szőlőajtványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tölem árjegyzéket nem kér! Gyökeres oltványok ezre 140 korona, Delaware ezre 100 korona.

Czim:

Szigyártó Nagy Mihály
Felsősegesd, Somogy megye.